

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS

2022-09-19 Nr. 4D-2022/1-743
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2022 m. birželio 20 d. gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas arba PAGD) pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai netinkamai nagrinėjant prašymus.

2. Pareiškėjas skunde (toliau vadinama – Skundas) nurodo:

2.1. PAGD dar 2014-01-13 rašte Nr. 9.4-(9.6.) nurodė, kad yra numatoma rengti Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių projektavimo ir įrengimo taisyklių (toliau vadinama – Taisyklės) kai kurių nuostatų pakeitimo projektą bei buvo siūloma pateikti pastabas ir siūlymus dėl Taisyklių tobulinimo. Praėjus aštuoneriems metams Pareiškėjas vėl kreipėsi tuo pačiu klausimu ir PAGD 2022-06-14 atsakyme vėl rašo, kad šiuo metu yra rengiamas Taisyklių pakeitimo projektas ir vėl siūloma pateikti savo pasiūlymus bei nuomonę.

2.2. Pareiškėjas ilgiau nei tris mėnesius susirašinėja su PAGD ir dėl Gaisrinės saugos pagrindinių reikalavimų (toliau vadinama ir – GSPR) tobulinimo ir pakeitimo, sprendžiant klausimus dėl maksimalios leistinos liepsnos temperatūros prie aukštesnio aukšto langų, su atstumo tarp langų išorinėse sienose reikalavimais ir kitais klausimais, tačiau situacija iš esmės nesprendžiama, vyksta tik susirašinėjimas.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė 2022 m. liepos 4 d. raštu Nr. 4D-2022/1-743/3D-1537 kreipėsi į Departamento direktorių prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2022 m. liepos 29 d. Seimo kontrolierė gavo Departamento 2022 m. kovo 18 d. raštą Nr. 9.4-1771(9.6).

Šiame rašte ir prie jo pridėtuose dokumentuose nurodoma:

4.1. „Nuo 2014-01-01 iki informacijos pateikimo Seimo kontrolieriui dienos nebuvo keičiamos Pareiškėjo 2022-05-20 rašte minimo teisės akto – Taisyklių nuostatos. [...] Papildomai informuojame, kad departamento direktoriaus 2021 m. sausio 26 d. įsakymu Nr. 1-66 „Dėl darbo grupės veiklos pratęsimo“ buvo pavesta departamento direktoriaus 2020 m. lapkričio 18 d. patvirtintu įsakymu Nr. 1-557 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudarytai darbo grupei pagal jos 2020 m. gruodžio

30 d. departamento direktoriui raštu pateiktus siūlymus iki 2021 m. kovo 1 d. departamento direktoriui pateikti šiuos teisės aktų projektus:

1. Taisyklių pakeitimo projektą.
2. Priešgaisrinių vandens šaltinių ir gaisrinių hidrantų patikrinimo ir eksploataavimo instrukcijos, patvirtintos departamento direktoriaus 1997 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 151, pakeitimo projektą.
3. Organizuoti ir įgyvendinti šios darbo grupės raštu teiktus kitus siūlymus dėl aiškesnio teisinio reglamentavimo.

Sudaryta darbo grupė parengė Taisyklių pakeitimo projektą. Darbo grupės vadovas departamento Vilniaus priešgaisrinės gelbėjimo valdybos viršininko pavaduotojas vidaus tarnybos pulkininkas leitenantas E.T. 2021-03-02 Tarnybiniu pranešimu Nr. V-7-453 pateikė departamento direktoriui Taisyklių pakeitimo projektą.

Departamento Valstybinės priešgaisrinės priežiūros valdybos (toliau – VPP valdyba) įgalioti pareigūnai susipažino su darbo grupės parengtu ir departamento direktoriui pateiktu Taisyklių pakeitimo projektu. VPP valdybos įgalioti pareigūnai pagal kompetenciją turėjo pastabų ir siūlymų dėl Taisyklių pakeitimo projekto.

Departamento VPP valdybos 2021 m. balandžio 13 d. raštu Nr. B-175(9.3E.) „Dėl taisyklių projekto“ Taisyklių pakeitimo projektas buvo pateiktas departamento teritoriniams struktūriniais padaliniais (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio PGV, Mažeikių OPGV, Elektrėnų PGT) peržiūrėti ir pastaboms bei siūlymams teikti.

VPP valdyba iš departamento teritorinių struktūrinių padalinių gavo nemažai pastabų ir siūlymų dėl Taisyklių pakeitimo projekto. VPP valdybos Gaisrų prevencijos skyriaus pareigūnai apsvarstė gautas pastabas ir siūlymus dėl parengto Taisyklių pakeitimo projekto. Departamento vadovybės sprendimu, Taisyklių pakeitimo projektas toliau pavestas rengti VPP valdybos Gaisrų prevencijos skyriaus pareigūnams.

Gaisrų prevencijos skyriaus vyriausiojo specialisto vidaus tarnybos majoro L. S. Tarnybinės veiklos 2022 metų užduotyse minėtam pareigūnui, atsižvelgiant į asmenų gautus paklausimus dėl Taisyklių atskirų punktų nuostatų taikymo, taip pat atsižvelgiant į iš departamento teritorinių struktūrinių padalinių gautas pastabas ir siūlymus dėl Taisyklių pakeitimo projekto, pavesta šiomet parengti Taisyklių pakeitimo projektą.

Taisyklių pakeitimo projektas nustatyta tvarka bus paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje, dėl kurio asmenys galės teikti pastabas ir siūlymus.“

4.2. „Nuo 2014-01-01 iki 2022-06-20 dienos (Pareiškėjo 2022-06-20 skundo dienos) buvo paskelbti šie departamento direktoriaus įsakymai „Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 7 d. įsakymo Nr. 1-338 „Dėl Gaisrinės saugos pagrindinių reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo“ [...]:

1. Departamento direktoriaus 2014-01-28 įsakymas Nr. 1-35 (Paskelbta: TAR, 2014-01-31, Nr. 848, Įsigalioja 2014-02-01, Nėgalioja nuo 2014-04-04);
2. Departamento direktoriaus 2014-01-06 įsakymas Nr. 1-2 (Paskelbta: TAR, 2014-01-06, Nr. 45, Įsigalioja 2014-02-03);
3. Departamento direktoriaus 2014-04-02 įsakymas Nr. 1-144 (Paskelbta: TAR, 2014-04-03, Nr. 4078, Įsigalioja 2014-04-04 (1.1 p. įsigalioja 2014-11-01);
4. Departamento direktoriaus 2016-03-02 įsakymas Nr. 1-65 (Paskelbta: TAR, 2016-03-02, Nr. 4108, Įsigalioja 2016-03-03);
5. Departamento direktoriaus 2020-03-20 įsakymas Nr. 1-127 (Paskelbta: TAR, 2020-03-20, Nr. 5784, Įsigalioja 2020-05-01);
6. Departamento direktoriaus 2021-09-20 įsakymas Nr. 1-556 (Paskelbta: TAR, 2021-09-20, Nr. 19687, Įsigalioja 2022-01-01).

Atkreipiame dėmesį, kad departamento direktoriaus 2020-03-20 įsakymu Nr. 1-127 (Paskelbta: TAR, 2020-03-20, Nr. 5784, Įsigalioja 2020-05-01) buvo keičiamos GSPR 40 punkto 2 lentelės (3) pastabos nuostatos, dėl kurių Pareiškėjas atskirais raštais buvo kreipęsis į departamentą

[...].“

4.3. „Asmenų skundų, susijusių su Pareiškėjo keliamais klausimais, nebuvome gavę.“

4.4. „Gaisrinės saugos reikalavimai, susiję su lauko gaisrinio vandentiekio projektavimu ir įrengimu miestuose ir kitose gyvenamosiose vietovėse, mūsų nuomone, yra ganėtinai pagrįsti, gyvenamųjų vietovių ribos ir sąvokos reglamentuojamos Lietuvos Respublikos Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme. Taisyklių įgyvendinimą apsunkina sisteminės inžinerinių tinklų infrastruktūros plėtros neorganizavimas vystomose teritorijose, kas nėra departamento kompetencija. Pareiškėjo siūlomas reglamentavimas (pagal užstatytą teritoriją, kvartalus), mūsų nuomone, yra nepakankamai pagrįstas objektyviais vertinimo kriterijais, iki galo nėra aišku kaip juos būtų galima apibrėžti, suskaičiuoti. Pareiškėjo siūlymas dėl Taisyklių tobulinimo, mūsų nuomone, yra svarstyti.

Visada stengiamės atsižvelgti į asmenų teikiamas argumentuotas (pagrįstas) pastabas ir siūlymus dėl gaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo. Departamentas paskiausiame 2022-06-23 rašte Nr. 9.4-1489(9.6E) „Dėl pakartotinai gauto rašto „Dėl GSPR taisyklių taikymo, reikalavimų nuostatų išaiškinimo ir nuomonės pateikimo“, adresuotame Pareiškėjui, pažymėjo, kad departamentas pritaria Pareiškėjo nuomonei, kurią departamentui buvo pateikęs Pareiškėjas: „<...> Sutinku, kad klausimas kompleksinis, vertas laiko, analizės, profesionaliai ir konkrečiais pavyzdžiais grįstai diskusijai, pasitelkiant ir kitus projektuotojus ir t.t. <...>“.

Atsižvelgdamas į tai, departamentas šių metų III ketvirtį dėl GSPR 40 punkto 2 lentelės (3) pastabos galiojančio teisinio reglamentavimo ir galimo tobulinimo numato surengti susitikimą su projektuotojus ir ekspertus (atliekančių statinių projektų ekspertizes) vienijančių asociacijų atstovais. Departamentas dalyvauti minėtame susitikime, kaip departamentas buvo informavęs Pareiškėją 2022-06-23 rašte Nr. 9.4-1489(9.6E) „Dėl pakartotinai gauto rašto „Dėl GSPR taisyklių taikymo, reikalavimų nuostatų išaiškinimo ir nuomonės pateikimo“, ketina pakviesti ir Pareiškėją.

Po įvykusio susitikimo departamentas priims galutinį sprendimą dėl GSPR 40 punkto 2 lentelės (3) pastabos galimo pakeitimo projekto rengimo.“

4.5. Departamentas Seimo kontrolierei pateikė Pareiškėjo kreipimusi ir atsakymų į juos kopijas.

PAGD 2022-06-21 raštu atsakė į Pareiškėjo 2022-06-14, 2022-06-18 ir 2022-06-20 kreipimusis. Atsakyme nurodoma, kad pritariama Pareiškėjo nuomonei, ir atsižvelgdamas į tai, Departamentas šių metų III ketvirtį dėl Gaisrinės saugos pagrindinių reikalavimų 40 punkto 2 lentelės (3) pastabos galiojančio teisinio reglamentavimo ir galimo tobulinimo numato surengti susitikimą su projektuotojus ir ekspertus (atliekančių statinių projektų ekspertizes) vienijančių asociacijų atstovais. Dalyvauti minėtame susitikime ketina pakviesti ir Pareiškėją. Po įvykusio susitikimo Departamentas priims galutinį sprendimą dėl Gaisrinės saugos pagrindinių reikalavimų 40 punkto 2 lentelės (3) pastabos galimo pakeitimo projekto rengimo. Pareiškėjui išaiškinta atsakymo apskundimo tvarka.

Pareiškėjas 2022-05-20 pateikė prašymą, adresuotą Departamentui ir Vilniaus miesto savivaldybei dėl sąvokos „gyvenamoji vietovė“ išaiškinimo, dėl Taisyklių taikymo, dėl teritorijų planavimo ir nuomonės pateikimo. PAGD 2022-06-14 raštu pateikė nuomonę dėl jų kompetencijai priskirtų klausimų, susijusių su Taisyklių nuostatų taikymu, informavo, kad yra rengiamas Taisyklių pakeitimo projektas. PAGD šį atsakymą išsiuntė Pareiškėjui ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijai. Vilniaus miesto savivaldybės administracija Pareiškėjui pateikė atsakymą dėl jų kompetencijai priskirtų klausimų.

4.6. Departamentas taip pat informavo, kad sąvoka „gyvenamoji vietovė“ buvo išaiškinta atsakant į kito pareiškėjo kreipimąsi, o raštas su šios sąvokos išaiškinimu yra įkeltas ir visiems prieinamas PAGD internetiniame puslapyje.

Tyrimui reikšmingi Lietuvos Respublikos teisės aktai

5. Viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama – VAI):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...]; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...]; 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs“;

10 straipsnis „Administracinių sprendimų priėmimas“ – „4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos.“

6. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau vadinama ir – Taisyklės):

45 punktas – „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: 45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka. 45.4. į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma.“

7. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos nuostatai, patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2010 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. IV-831:

9 punktas – „Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas: 9.1. siekdamas 8.1 papunktyje nurodyto veiklos tikslo, atlieka šias funkcijas: 9.1.1. atlieka Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatyme nustatytas funkcijas; 9.1.2. vykdo eksploatuojamų statinių, kitų objektų valstybinę priešgaisrinę priežiūrą; 9.1.3. imasi priemonių priešgaisrinės saugos pažeidimų priežastims ir sąlygoms šalinti, kontroliuoja, kaip šios priemonės vykdomos, duoda privalomus vykdyti nurodymus valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams pašalinti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus; 9.1.4. atlieka gaisrų tyrimą; 9.1.5. dalyvauja statybos užbaigimo procedūrose; 9.1.6. kontroliuoja projektinių ir techninių sprendimų, objektų, produktų ir paslaugų atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams, užtikrinantiems objektų ir juose dirbančių arba esančių žmonių apsaugą nuo gaisrų; 9.1.7. vykdo gaisrų prevencijos akcijas, skirtas fizinių ir juridinių asmenų švietimui priešgaisrinės saugos srityje.“;

10 punktas – „Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas taip pat atlieka šias funkcijas: [...] 10.2. informuoja visuomenę priešgaisrinės ir civilinės saugos klausimais;“.

Tyrimo išvados

8. Skunde nurodoma, kad Pareiškėjas raštu ne kartą kreipėsi į PAGD dėl Taisyklių ir GSPR kai kurių nuostatų pakeitimo ir tobulinimo, tačiau Departamentas net ir praėjus keletui metų vis neparengia Taisyklių pakeitimo projekto, situacija iš esmės nesprendžiama, vyksta tik susirašinėjimas.

9. Viešojo administravimo subjektas yra saistomas gero viešojo administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų. Atsakingo valdymo (gero viešojo

administravimo) principas įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą, dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų, tarp jų, ir nuostatų, susijusių su prašymų / skundų nagrinėjimu iš esmės.

Viešojo administravimo subjektas (nagrinėjamu atveju – Departamentas), pagal jam suteiktus įgaliojimus galintis spręsti asmens prašyme / skunde nurodytas problemas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų, išsamumo ir objektyvumo principų, kurie reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį, bei asmeniui pateikiamo atsakymo apskundimo tvarką. Atsakymą į gautą prašymą / skundą jis turi pateikti per dvidešimt darbo dienų nuo prašymo / skundo gavimo institucijoje dienos.

10. PAGD, vadovaujantis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos nuostatais, yra atsakingas už valstybinės priešgaisrinės priežiūros veiklos organizavimą, vadovauja civilinės saugos sistemos veiklai bei yra atsakingas už kitas teisės aktuose numatytas veiklos sritis. Departamentas, be kitų teisės aktuose išvardintų funkcijų, atlieka ir šias funkcijas – kontroliuoja projektinių ir techninių sprendimų, objektų, produktų ir paslaugų atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams, užtikrinantiems objektų ir juose dirbančių arba esančių žmonių apsaugą nuo gaisrų; informuoja visuomenę priešgaisrinės ir civilinės saugos klausimais.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Departamente 2022 m. buvo gauta keletas Pareiškėjo kreipimūsi dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo Departamento kompetencijos klausimais. Pareiškėjui buvo pateikti atsakymai, išaiškinant, kad yra rengiamas Taisyklių pakeitimo projektas, kuris bus viešai paskelbtas, taip pat buvo paaiškinta, kad dėl GSPR taisyklių taikymo, reikalavimų nuostatų išaiškinimo ir nuomonės pateikimo planuojama daryti susitikimą su projektuotojus ir ekspertus vienijančių asociacijų atstovais, o į susitikimą planuojama kviešti ir Pareiškėją. Departamentas atsakymus Pareiškėjui pateikė per teisės aktuose nustatytą terminą, visuose atsakymuose išaiškinta raštų apskundimo tvarka.

11. Apibendrinus tyrimo metu nustatytas aplinkybes, konstatuotina, kad Departamentas Pareiškėjui pateikė teisės aktų reikalavimus atitinkančius atsakymus į jo kreipimūsi, pagal kompetenciją teikė nuomonę ir išaiškinimus dėl teisės aktų nuostatų taikymo, informavo Pareiškėją apie planuojamą Taisyklių pakeitimą bei planuoja jį kviešti į susitikimą dėl GSPR taisyklių taikymo. Tyrimo metu taip pat buvo nustatyta, kad PAGD imasi aktyvių veiksmų dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo, parengė Taisyklių pakeitimo projektą, ir, gavus pastabas bei pasiūlymus dėl parengto projekto, teisės akto rengimo procesas tęsiasi.

Įvertinus šias aplinkybes, darytina išvada, kad Pareiškėjo Skundas dėl PAGD pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant prašymus ir tobulinant teisinį reglamentavimą, atmestinas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

12. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundą dėl PAGD pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai išnagrinėjus prašymus ir nesiimant veiksmų dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo, atmesti.